

2020-10-14

Utvärdering av Socialhögskolans socionom- och masterprogram i socialt arbete vid samhällsvetenskapliga fakulteten, Lunds universitet.

Härmed överlämnas sakkunniggruppens utvärderingsrapport enligt uppdrag.

Umeå, den 14 oktober 2020.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lennart Nygren', with a stylized flourish at the end.

Lennart Nygren
Ordförande i sakkunniggruppen

Uppdrag och sakkunniggrupp

Sakkunniggruppen har haft i uppdrag att utifrån Lunds universitets gemensamma kriterier genomföra en kollegial, extern granskning av Socialhögskolans socionom- och masterprogram. Tanken är att sakkunniggruppens samlade rekommendationer ska ge stöd till långsiktig kvalitetsutveckling och kvalitetssäkring av utbildningarna. I uppdraget ingår att lyfta lärandemiljöns och utbildningarnas styrkor, utmaningar och utvecklingsmöjligheter.

Inför utvärderingen gavs de sakkunniga via LU Box tillgång till relevanta dokument från fakulteten och institutionen, inklusive institutionens självvärdering och en inläga från studenterna/doktoranderna.

Den 24/9 2020 genomfördes ett platsbesök via länk, se program i bilaga.

Följande personer har ingått i sakkunniggruppen:

- Lennart Nygren, professor emeritus, Umeå universitet (ordförande)
- Helena Johansson, docent i socialt arbete, Göteborgs universitet
- Inger Wallin Fröman, verksamhetschef, Socialförvaltningen i Lund

Utbildningarnas främsta styrkor och utmaningar

Sakkunniggruppens rapport har lagts upp i enlighet med samhällsvetenskapliga fakultetens mall. Först görs en genomgång av Socialhögskolans utbildningsprogram där dessa kommenteras och värderas utifrån Lunds universitets generella kriterier (1-11) för kvalitetssäkring. Sakkunniggruppens kommentarer innehåller bedömningar och frågor kring vilka det kan föras fortsatta diskussioner om förändringsförslag. På relevanta ställen kommenteras de utmaningar som Socialhögskolans självvärdering formulerat. De viktigaste av dessa återkommer även i det avslutande avsnittet med sammanfattande synpunkter och rekommendationer. Sakkunniggruppen vill berömma Socialhögskolan för att ha tillgängliggjort och ordnat ett omfattande underlagsmaterial, som ger goda möjligheter att som extern bedömare skapa sig en bild av utbildningarnas styrkor och utmaningar. Så till bedömargruppens kommentarer i anslutning till Lunds universitets kriterier:

1. Att de faktiska studieresultaten motsvarar lärandemål och examensmål

Detta första kriterium inrymmer en del problematik: Hur gör man för att värdera den motsvarighet som eftersträvas mellan "faktiska" studieresultat och lärande- och examensmål? Utbildnings- och lärandemålen är välformulerade och följer nationell standard. I denna del handlar det om att översätta och tolka målformuleringar och se hur detta kan utläsas i de dokument som styr genomförande och examination av utbildningarnas olika delkurser. Här ger kursplaner, studiehandledningar, litteratur, examinationskrav m.m., och i mer detaljerad form i de olika studiehandledningar som studenterna har att tillgå ett användbart underlag.

Svårare är det att värdera "de faktiska studieresultaten" – vad menas med faktiska? Ett enkelt svar är att i och med att studenterna blir godkända på kurser vars innehåll kan ses som välgjorda operationaliseringar av utbildnings- och lärandemålen, så motsvaras dessa av studieresultaten. Godkännandet sker i socionomutbildningen inom ramen för en tvågradig betygs-skala. En fördel med denna är att den förenklar, dvs. det finns en ribba, men inga grader däröver. Masterkurserna har fler betygssteg och därmed också flera kriterienivåer som måste

ges en uttolkning. För examinerande lärare kokar det ändå ned till att alla betyg utom underkänd bör innebära att studenten har nått utbildningsmålen.

Ett mer nyanserat svar på frågan om studieresultaten motsvarar examens- och lärandemål kräver mer av genomlysning av de olika stegen mellan målsättning och effekter. De aktiviteter som görs i utbildningen utgår från målsättningar, resurser, förkunskaper, organisatoriska och andra *förutsättningar*. *Aktiviteterna* utgörs av t.ex. kursinnehåll, litteratur, undervisningsformer, lärarnas pedagogik och inte minst viktigt, examinationsförfarandet. Det synliga *resultatet/prestationerna* som studenterna uppvisar är examinerade och godkända muntliga och skriftliga redovisningar, inklusive examensarbeten. De "faktiska studieresultaten" bör även handla om *effekterna* på studenterna, hur studenterna utvecklat sin kompetens, som i detta fall är ett uttryck för huruvida de nått utbildnings- och lärandemålen. I ett vidare perspektiv skulle man också kunna lägga till effekter på det sociala arbetets målgrupper, dvs. att utbildningen skapar socionomer/socialarbetare som gör livet bättre för socialt utsatta grupper i samhället.

Låt oss börja med förutsättningarna för att utbildningen ska nå målen. Socialhögskolan i Lund har en lång historia och har länge varit en av de socionomutbildningar som legat i framkant i Sverige när det gäller att utveckla ett välfungerande program. Utbildningen innebär i likhet med många andra professionsutbildningar en utmaning då det handlar om många olika vetenskapliga discipliner och subdiscipliner. Dessutom kräver utbildningen inslag av kontakter med olika praktikfält och insatser från kvalificerade medarbetare från dessa fält. Utbildningsdokumentationen visar på en god tillgång till lärarpersonal med relevant och hög kompetens, och med stor erfarenhet av att strukturera och samarbeta mot ett högkvalitativt utbildningsprogram. Utvecklingen med ett campus i Helsingborg har också breddat utbildningen och tillfört ytterligare möjligheter med praktknära inslag.

En viktig förutsättning har att göra med kravet på att utbildningen ska svara upp mot ett föränderligt professionsfält. Nya uttryck för sociala problem utvecklas hela tiden, samtidigt som en utbildningsstruktur inte kan tillföras hur många subteman som helst. Det leder till en fragmentisering, vilket Socialhögskolans självvärdering indikerar som en utmaning. Utbildningen ska också ge en vetenskaplig och kritisk skolning vilket också kräver utrymme, och detta gäller även de nödvändiga inslagen av verksamhetsförlagda studier och andra praktiska inslag. Bedömargruppen inser att det för att denna utmaning ska kunna tacklas krävs ett genomtänkt prioriteringsarbete med tydlig ledning och medverkan från personal och studenter. Varje ökning av nya utbildningsinslag kräver också ned- eller bortprioritering av befintliga inslag, vilket förutsätter dialoger och kompromissvilja, men också insikten att alla samhällsförändringar inte kommer att kunna inrymmas i en begränsad utbildningsstruktur (se avsnitt 5 nedan)

Om vi fortsätter med att kommentera utbildningens aktiviteter i form av kursinnehåll, pedagogik m.m., så är dessa utvecklade under många år och håller god nationell standard. Socionomutbildningens kursinnehåll är adekvat och korresponderar väl med utbildningsmål (med undantag för kunskapsmålet om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer, men detta är under utveckling). En genomgång av litteraturlistorna visar på progression genom programmet, och på en balans mellan mer generell samhällsvetenskaplig litteratur och specifik litteratur från kunskapsområdet socialt arbete. Forskningsbaserad litteratur på engelska förekommer relativt sparsamt, dock i ökande grad genom utbildningen. Litteraturen som helhet avspeglar nationell standard för motsvarande utbildningar, även om inslaget av internationella forskningsartiklar verkar vara begränsat. Studenternas pensum förefaller vara rimligt.

Examensmålet "visa kunskap om ledning av socialt arbete" under Kunskap och förståelse,

hanteras enligt matrisen över kursutbud och examensmål i underlaget (200529) enbart inom ramen för SOPA54. Detta examensmål kan behöva tydliggöras i andra kurser där ledningsfrågor tas upp. Detsamma gäller ett av de lokala examensmålen nämligen förmåga att kommunicera såväl muntligt som skriftligt, som enligt matrisen enbart synliggörs i SOPA 21. Även detta mål adresseras i andra kurser men behöver tydliggöras som kursmål.

Undervisningsformer och pedagogik är varierande och verkar vara väl anpassade till kursinnehåll och till studentgruppernas storlek. När det gäller progressionen i programmet så grundas denna i en fast utbildningsstruktur. I denna kombineras bredd och djup och att "fördjupningen sker genom att fokus successivt förflyttas till studenten som en självständig aktör..." (självvärderingen sid 5). Detta är en intressant tanke, dvs. att fördjupning inte handlar om mer avancerad teori- eller metodkunskap, utan snarare om praktisk tillämpning och om studenternas professionella kompetensutveckling. Just när det gäller färdighetsinslagen i utbildningen så illustrerar dessa en utmaning – hur skapar man progression i dessa och hur kan detta gestaltas i examinationsformerna? Denna utmaning är också uppmärksammas i självvärderingen. Det är av stor betydelse att Socialhögskolan förtydligar hur progression kommer till uttryck både inom grundutbildningen och i masterutbildningen. I synnerhet bör progressionen i fråga om olika färdighetsinslag tydliggöras i både kursplaner och studiehandledningar.

Examinationsformerna är också del av de aktiviteter som bidrar till att kunskapsmålen kan nås. Här nämner självvärderingen utmaningar i termer av examinationer av professionella färdigheter, kopplingen mellan examination och lärandemål, samt uppsatsernas kvalitet och användbarhet. Det myckna användandet av hemtentamina innebär omfattande arbete med feedback till studenterna. Självvärderingen indikerar en osäkerhet vad gäller huruvida denna feedback är till nytta för studenternas lärande, något som talar för att se över formerna för feedback och uppföljning.

Slutligen, när det gäller utbildningens effekter på målgruppen (primärt studenterna) är det svårt att bedöma dessa utan att närmare granska hur studenterna fullgör sina arbetsuppgifter när de lämnat utbildningen och går ut i professionellt socialt arbete. Den alumnistudie som genomförts hade låg svarsfrekvens (26 svar). Den ger en på det hela taget positiv bild av vad utbildningen betytt för studenterna när de kommer ut i arbetslivet. Intressant att notera är att examensarbetet av ca 2/3 av 26 svarande inte uppfattades ha underlättat inträdet på arbetsmarknaden. Här förstärks bilden av den tvekan som uttrycks i självvärderingen om uppsatsernas användbarhet. Detta kan bero på att uppsatserna ofta rör mycket avgränsade och specifika frågeställningar, medan de framtida anställningar studenterna söker ofta innefattar ett mycket brett spektrum av arbetsuppgifter. Samtidigt kan ett närmare samarbete mellan fält och utbildning, som det som skisseras i utvecklingen av verksamheten i Helsingborg, öppna för att fler uppsatser skrivs med direkt relevans för olika fältpraktiker.

Sammantaget, när det gäller socionomutbildningen, instämmer bedömargruppen med de i självvärderingen identifierade styrkorna och utmaningarna (s. 5-6). Vissa utmaningar ligger i strukturen (som delvis är given av nationella utbildningsmål, men som också har att göra med förhållandet mellan utbildning och praktikfält), medan andra förefaller ligga i kulturen (den uppmärksammas trögheten vad gäller förändringar). En fråga som reses i självvärderingen är vilken funktion de valbara kursernas på termin 7 (avancerad nivå) ska ha för fördjupningen. Det ska rimligtvis finnas inslag eller moment från tidigare terminer som utgör bas för denna fördjupning, vilket borde vara möjligt att identifiera. Det ligger också en poäng i att se de valbara kurserna som breddning och därmed som en del i den fördjupning mot praktisk tillämpning som självvärderingen pekar på som en särskild form av fördjupning (se ovan).

Masterutbildningen, då? Möjligheterna att bedöma om de faktiska studieresultaten motsvarar lärande- och examensmålen är i princip desamma för masternivån som för grundnivån. Betygsskalan är betydligt mer differentierad, men som nämndes ovan bör nivån E innebära att studenten nått dessa mål. Nivåerna A-D illustrerar olika grader av avancemang utöver den krävda basprestationen och kan alltså visa om en student nått och jämnt klarar dessa mål eller om studentens prestationer överstiger en miniminivå. I underlaget finns masteruppsatser som visar skillnaderna mellan dessa betygssteg. Den uppsats som erhållit betyget A är av mycket hög kvalitet, och skulle vara konkurrenskraftig t.ex. i samband med antagning till forskarutbildning.

Masterutbildningens betydelse för arbete i praktiska verksamhetsfält är relativt svag, vilket främst torde bero på att avnämarna inte i någon högre grad efterfrågar den ökade kompetens som en masterexamen innebär jämfört med en socionomexamen. Här kan vi se kommande förändringar på nationell nivå som ställer krav på fördjupning utöver socionomutbildning för att kunna arbeta med vissa arbetsuppgifter, vilket kan innebära en ökad efterfrågan på kurser på avancerad nivå. En del i detta kan också ha att göra med en utmaning som självvärderingen nämner, nämligen hur färdighetsmålen kan ges en starkare och mer konkret tillämpning på masternivån. Frågan är hur olika kursuppgifter och examinationer kan göras mer praktiska än vad de är idag, och om detta i så fall kan göra studenter med masterexamen ännu mer attraktiva för kvalificerade arbetsuppgifter än vad de redan är. I likhet med hur det ser ut i landet i övrigt finns vid Socialhögskolan i Lund även en "halv" masterexamen, kallad magisterexamen. Denna konstruktion betraktas ibland som en halvmesyr, och inte minst i jämförelse med internationella masterutbildningar kan magisterexamen vara svår att motivera. Det är fortsatt en pedagogisk utmaning att förklara för avnämarna vilken kompetenshöjning som sker om de väljer att anställa masterexaminerade före dem som endast har en magisterexamen.

I samverkan med Malmö högskola har Socialhögskolan i Lund valt att periodisera antagningen till masterprogrammet (en gång/år) i syfte att få ett mer stabilt söktryck och därmed rimliga volymer på studenter på båda orterna. Detta förefaller vara en god lösning.

2. Att utbildningen sätter studenters/doktoranders lärande i fokus

I självvärderingen lyfts ett flertal styrkor. Det finns en stor variation av undervisningsformer, omfattande kompetens av pedagogik och sociala interaktioner samt stort intresse och engagemang gällande studenternas lärande. Detta avspeglas bland annat i att studiehandledningar och kursplaner är väldigt detaljerade och tydliga och ger en bra överblick över innehåll och förväntningar. Kopplingen till reflektionsmoment lyfts i olika sammanhang som angelägen att hålla fast vid och samtidigt utveckla, en utmaning med tanke på stora grupper och många lärarbyten. Reflektioner kring socialt arbete och yrkesrollen parallellt med en ökad medvetenhet om den egna personen och reflektioner som leder till personlig utveckling är viktiga pusselbitar i lärandet.

En reflektion från yrkeslivet är att studenterna efterfrågar väldigt tydliga instruktioner, mallar och checklistor vilket i sig inte är konstigt i början av yrkeskarriären. Samtidigt innebär socialt arbete att reflektera, problematisera, utmana och sätta sig in i andra perspektiv. Det är viktigt att även utbildningen har ett arbetssätt där checklistor/studiehandledningar stimulerar till reflektion istället för att "mekaniskt göra och följa". Den utmaning som lyfts fram, kopplingen till olika reflektionsmoment, är central och angelägen att utveckla.

Utbildningen har ambitiösa mål gällande lärande och det görs viktiga utvecklingsarbeten inom området, inte minst genom de utvecklingsprojekt som bedrivs tillsammans med yrkesverksamma i olika kommuner, främst Helsingborg och Lund. Dessa projekt är bra sätt att hantera spänningsfältet mellan generella akademiska kunskaper och professionella färdighetstränande moment. Att utveckla gemensamma arenor och möten mellan yrkesverksamma, studenter och lärare genererar kunskapsutveckling i socialt arbete för alla parter.

Ytterligare en svårighet som lyfts fram i självvärderingen är att stimulera socionomstudenter till vidare studier. Många socionomer återvänder inte till studier efter examen. Här finns utmaningar hos både arbetsgivare och utbildningsinstitutionerna. Många gånger är kopplingen mellan den yrkesverksamma erfarenheten och masterstudier svag. Fler yrkesverksamma skulle troligen stimuleras till masterstudier om de ledde till att socionomen blev skickligare i det klientnära arbetet. Behov av teoretisk vidareutbildning efter några år i yrket finns, och även här skulle tydligare gemensamma arenor mellan fält och studier/forskning kunna vara en framkomlig väg. Se vidare under målområde 5.

Kursvärderingar är ett obligatoriskt inslag, de är ofta skriftliga och anonyma med på förhand ställda frågor. Stimulerar den formen till att de blir meningsfulla inslag i arbetet med att utveckla utbildningarna? Här finns risk för slentrian och rutinmässiga svar, en utvärderingströtthet, även om de också ibland ger värdefull information. I studentinlagan lyfts att kursvärderingarna tenderar att vara ointressanta för studenterna och att det saknats återkoppling även om det förbättrats på senare tid. Att växla mellan olika former avseende kursutvärdering och återkoppling är tidskrävande men är också tillfällen för viktig reflektion och input.

Att se kursvärderingarna som ett integrerat och värdefullt pedagogiskt inslag som ger studenterna möjlighet att reflektera över sitt eget lärande kan vara ett sätt att pedagogiskt utveckla utbildningen. Detta skulle i sin tur kunna utgöra ett värdefullt inslag i de PPU/examens- och lärandemål kopplade till professionellt förhållningssätt och självkänedom, liksom ge ett mycket gott tillfälle för studenterna att också reflektera över behov av ytterligare kunskap och färdigheter.

Ytterligare en fråga som anges i självvärderingen och diskuterades vid sakkunniggruppens platsbesök är att kravnivån åtminstone delvis uppfattas för låg. Denna fråga har flera komponenter: Att studenter godkänns på moment utan tillräckligt underlag; att seminarierna inte nödvändigtvis utgör den kunskaps- och färdighetskontroll som förväntas samt; att (stor)föreläsningarna ibland uppfattas som en genomgång av litteraturen och därför, för somliga studenter, kommer att ersätta läsning av angiven litteratur. På detta område finns sannolikt en del resurshushållning samt pedagogiska vinster att hämta hem.

3. Att utbildningen vilar på vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet

Utbildningens vetenskapliga innehåll är framförallt synligt i litteratur och kursplaner, men har även att göra med lärarnas kompetenser både som experter och pedagoger.

En samlad bild är att socionomutbildningen vid Lunds universitet baseras på främst svensk vetenskaplig litteratur av god kvalitet. Litteraturen håller en god standard jämfört med liknande utbildningar och även om socionomutbildningen är en mycket bred utbildning som ska täcka många kunskapsfält, finns det tydliga tecken på ett gradvis ökat avancemang och progression. De kursinnehåll som framförallt verkar vara svårhanterliga är dels vetenskaplig metod, dels färdighetsskapande inslag. När det gäller vetenskaplig metod finns i studenternas yttrande ett påpekande om en befarad slagsida mot kvalitativa studier och att kvantitativa ansatser får stryka på foten. Det är också påtagligt att studenterna i programmet väljer att

tillämpa kvalitativa metoder i hög utsträckning (ett beteende som delas med flertalet andra lärosäten). Nackdelen med detta är att studenterna kan bli mindre förberedda för att kritiskt granska kvantitativ forskning, samt att de blir sämre rustade för att själva göra studier och utredningar där kvantitativa ansatser krävs. Det kan finnas en risk att studenter som läser vidare vid olika masterprogram, har sämre metodkunskaper än studenter från andra ämnen, och detta kan också påverka studenternas ingångsvärden om de vill genomgå forskarutbildning.

Detta problem är uppmärksammat vid andra socionomutbildningar i Sverige och olika försök att skapa en bättre balans mellan kvalitativa och kvantitativa ansatser genomförs också på olika håll. Internationellt finns exempel på socialarbetarutbildningar som präglas av ett motsatt problem, där studenterna förväntas använda kvantitativ metodik i sina examensarbeten. Det är förmodligen en fråga om både tradition och kompetens i personalen. Merparten av doktorsavhandlingarna i socialt arbete har använt kvalitativa metoder, åtminstone de som gjordes fram till ca 2010, enligt studier av Peter Dellgran och Staffan Höjer vid Göteborgs universitet, så metodvalet hos studenterna återspeglar en tradition som gäller för forskningen i socialt arbete i sin helhet, och många av lärarna vid Socialhögskolan i Lund har sin forskarutbildning i denna disciplin.

I utbildningen kommer olika uttryck för beprövad erfarenhet som kunskapsgrund fram på olika sätt och inslag där detta är ett uttryckligt arbetssätt är frekvent förekommande. En utmaning när det gäller professionsutbildning är hur "översättningen" sker mellan vetenskap och beprövad erfarenhet å ena sidan, och studenternas kompetensuppbyggnad å andra sidan. I en rad uppgifter som studenterna har att genomföra, särskilt i den ambitiöst upplagda uppgiften interventionsplanen (IVP) illustreras förmågan att översätta tidigare kunskaper till handling i praktiken. Examinande lärare måste här bl.a. kunna se hur förslag till handlingsplaner är förankrade i vetenskap och beprövad erfarenhet och inte bara uttryck för tyckande eller kopior av t.ex. socialförvaltningars handlingsplaner.

En fråga som lyfts både i institutionens självvärdering och i studenternas dokument är den starka betoningen av socialkonstruktivistiska teorier som fundamentala. Självvärderingen nämner (socialvetenskapliga) klassiker som nedtonade alternativ och studenterna nämner alternativen kritisk/empirisk realism. Det ligger en betoning i ett socialkonstruktivistiskt och kritiskt förhållningssätt med fokus på temana makt och ojämlikhet, vilka är relevanta för socionomutbildningen. Finns det då risker med en närmast programmatiskt formulerad socialkonstruktivistisk betoning? Svaret beror på vad som ligger i detta begrepp, och ibland görs – måhända felaktigt – kopplingen mellan "sanningsrelativism" och socialkonstruktivistiskt tänkande. Men den stora risken torde vara att studenterna kan missa eller inte lära sig ordentligt om alternativa perspektiv och samhällsteorier.

När det gäller lärarnas förmåga att bidra till en utbildning baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet så kan denna bedömas som god. En stor andel av lärarna har doktorsexamen och det finns många docenter vid Socialhögskolan. Inslaget av aktiva forskare i undervisningen är stort och dessa står för en omfattande vetenskaplig publicering. Till detta kan läggas att lärarna vid Socialhögskolan i Lund är bland de ledande i landet när det gäller att producera läromedel för socionomutbildningarna. Detta bidrar till att lärargärningen inrymmer både expertkunskaper och förmågan att formulera dessa i termer av pedagogik och läromedel.

Inslaget av lärare med omfattande erfarenhet av praktiskt socialt arbete är framträdande i olika delar av utbildningen och intrycket är att deras kompetenser nyttjas just i de moment som handlar om att översätta vetenskap och beprövad erfarenhet till handling i socialt arbete.

Generellt sett bedrivs en mängd utåtriktade aktiviteter inom ramen för socionomutbildningen, med bl.a. klientmedverkan/brukarråd och viss träning i entreprenörskap. Inte att förglömma, spelar den verksamhetsförlagda delen av utbildningen, dess uppläggning och uppföljning, en mycket viktig roll när det gäller att koppla samman utbildningens teoretiska delar med praktiskt handlande.

För masternivån är kraven högre på vetenskaplig meritering hos lärarna i princip högre än i socionomutbildningen. Det är även här fallet att undervisningen bedrivs av lärare med hög vetenskaplig kompetens. Som skrevs i föregående avsnitt (1) finns det en utmaning i att utforma kurser med färdighetsinslag som dessutom ska vara mer avancerade än de som förekommer på grundnivå. Frågan är om det i Sverige eller dess nordiska grannar finns goda exempel på masterutbildning som lyckas med detta.

Att masterutbildningen sker på god vetenskaplig grund, syns också i de examensarbeten som studenterna gör. Som tidigare nämnts håller den av uppsatserna som erhållit högsta betyg (A) hög klass, både begreppsligt och empiriskt. Teorianvändningen är tydlig i synnerhet när det – i detta exempel – handlar om gällar prevention, men något svagare i förhållande till den forskningsfråga som behandlar grundorsakerna till det problem som uppsatsen studerar (våld mot kvinnor och flickor). A-uppsatsens empiriska del är välgjord och kvalitativ. Diskussionen är välbalanserad med ett fruktbart nyttjande av litteraturen inom problemområdet.

Sammantaget avspeglar både kursplaner, litteraturlistor, kursuppläggning och examinationer att kurserna på avancerad nivå vilar på god vetenskaplig grund. Tillvaratagandet av beprövad erfarenhet är givet studieprogrammets struktur något nedtonad.

4. Att undervisande personal, inklusive handledare, har ändamålsenlig ämnesmässig, högskolepedagogisk, ämnesdidaktisk och övrig relevant kompetens, samt att lärarkapaciteten är tillräcklig

Medarbetarna uppvisar överlag en god kompetens vad avser såväl yrkesmässiga som vetenskapliga och pedagogiska meriter, både internt som externt. Den pedagogiska utbildningen, bland de 72 (av 76) medarbetare som uppges ha en sådan, varierar kraftigt, från en vecka till 4 månader. Ett flertal medarbetare är aktiva med att författa läroböcker vilka används i undervisningen. Den höga vetenskapliga kompetensen visar sig i att institutionen utöver disputerade lärare har ett flertal professorer och ett 20-tal docenter.

Enligt den personallista bedömggruppen tagit del av har drygt 30 medarbetare en "dubbelkompetens" inom socialt arbete (socionomer och disputerade i socialt arbete). Detta måste anses som en tillräcklig andel samtidigt som Socialhögskolan, liksom de flesta systerinstitutionerna i Sverige, troligen står inför en hårdnande rekryteringssituation då alltfler lärosäten erhåller examensrättigheter. Tillgången till en god forskningsmiljö kommer sannolikt att väga tungt och till Lunds fördel, men det finns ändå skäl att bevaka så att andelen undervisande personal med denna dubbelkompetens inte blir så låg att undervisningens kvalitet kan ifrågasättas. Ett flertal lärare har bedömts som meriterade eller excellenta lärare av Lunds universitet.

De pedagogiska utvecklingsprojekten som bedömggruppen fått ta del av är synnerligen intressanta och relevanta. De initiativ som tagits till utveckling av Självkännedom och professionellt förhållningssätt likaväl som kursplanegruppens systematiska arbete bedöms kunna bidra till en kontinuerlig pedagogisk utveckling. Även det omfattande utvecklingsprojektet kring Hållbar utveckling är både intressant, relevant och innovativt.

5. Att utbildningen ska vara relevant för studenterna samt svara mot samhällets behov

Almunundersökningar och programutvärderingar visar på hög grad av nöjdhet vilket tyder på att utbildningen svarar väl mot samhällets behov. Flera och varierande kontakter med verksamhetsfältet socialt arbete är också en styrka.

Utmaningen är, som också framgår av självvärderingen, att *hålla sig à jour* med utvecklingen av socialt arbete. Att hålla fast vid att det rör sig om en professionsutbildning för att kunna möta snabba förändringar och utmaningar i yrkeslivet är angeläget, men samtidigt en fråga om bibehålla generella och fördjupade kunskaper som är mer tidsberoende. Utbildningsstrukturen bör ge möjligheter att hantera denna balansakt mellan flexibilitet och tröghet.

Regelbundna och strukturerade kontakter med yrkesfältet är ett viktigt komplement och systemet med adjungerade adjunkter borgar för kontinuitet. Lundamodellen och samarbetet med Helsingborgs kommun är andra exempel som bidrar till gemensam kunskapsutveckling. Förändringar inom yrkeslivet sker snabbt; nya metoder, ny lagstiftning, nya målgrupper, mer detaljerad reglering i socialtjänstlagen är exempel. Här har de yrkesverksamma dagsaktuell kunskap som kan bidra till den mångfacetterade bilden av yrket. Gemensamma arenor mellan yrkesverksamma och lärare/forskare är viktiga för att ge studenterna rätt förutsättningar.

Det finns röster som vill ha mer specifik utbildning, t.ex. utbildning i specifika metoder, behandling, utredningsmodeller m.m. Dessa röster kommer ibland från vissa yrkesverksamma och förs också fram i studentinlagan. En professionsutbildning kan inte och bör inte ta in allt detta utan fokusera mer på den breda professionen, dvs. socialt arbete. Det kommer hela tiden nya målgrupper, socialtjänsten politiseras och starka krafter vurmar för en mer repressiv socialtjänst. En utbildning som hela tiden kan svara mot en snabbt föränderlig verklighet är inte realistiskt. Därför är det ännu mer angeläget med analytisk förmåga, kritiskt tänkande, mod, etiskt förhållningsätt etc. Att kunna formulera handlingsalternativ i en komplex och mångfacetterad verklighet skapar yrkesstolthet och kraft. Kursupplägget i "professionellt socialt arbete" ger förutsättningar för detta.

Kritiken gällande brister i kopplingen mellan praktiska färdighetstränande moment och teori samt brist på utredningsmetodik är klassisk och har alltid funnits. Ett nära samarbete mellan yrkesverksamma och utbildningen är ett bra sätt för att förbättra, men spänningsfältet kanske alltid kommer att finnas och ska kanske alltid finnas. Utbildningen ger förutsättningar att lära sig *tänka "rätt"*. Arbetsplatsen innebär ett ständigt lärande och ger grunderna för de specifika förhållanden som råder, det kan inte och ska inte utbildningsinstitutionen sträva efter att ge. Erfarenheter av praktiskt socialt arbete är viktigt inom lärarkåren men det är också en färskvara där dagens yrkesverksamma utgör ett viktigt komplement.

Socionomutbildningen är en professionsutbildning. Yrkesområdet är brett och utbildningen ska ge en förberedelse för att kunna möta och hantera olika sociala problem i samhället. Därför är det angeläget att utbildningen ger, förutom kunskap, etisk medvetenhet, icke-diskriminerande och icke-dömande förhållningssätt och en kreativitet och ett mod vad gäller handlande. Detta lyfts i självvärderingen och är en viktig utgångspunkt för helheten.

En svårighet som nämns är att bygga upp en systematik i utvecklingen av masterutbildningen. Att få till en vidareutbildning som bidrar till att kunskapsutveckla det klientnära arbetet kräver en tät dialog om arbetsformer, studieomfattning och innehåll. Det finns ett större intresse hos yrkesverksamma att bli "bättre" i sin profession medan masterutbildningen fortfarande upplevs mest inriktad på forskningskarriärer alternativt utvecklingstjänster (som det

för övrigt finns ett begränsat utbud av). Här behövs en aktiv dialog mellan utbildningsinstitutionen och "fältet" om vad utbildningen kan innebära för praktiken.

Dolf Tops rapport "En blombukett av chefen, inget mer" tar upp dilemman, och en av slutsatserna från rapporten är att ytterst få studenter anser att deras nya kunskaper tas till vara på arbetsplatsen. En annan slutsats kan vara att det ställs höga vetenskapliga krav på en masterexamen vilket gör att den passar bättre för en akademisk karriär. Det finns också ett intresse att locka framtida forskare. Den kunskap som förmedlas på avancerad nivå upplevs inte alltid direkt relevant och till nytta för praktiken. Det kan snarare vara orsaken till det låga sökrycket, inte att det finns ett bristande intresse för vidareutbildning och fördjupad kunskap hos arbetsgivare. Kurser och utbildningar som ges på avancerad nivå i socialt arbete idag är ofta anpassade för en karriär inom akademien och leder inte sällan till att yrkesverksamma lämnar socionomyrket. Utbildning på avancerad nivå blir således ett första steg mot att lämna det klientnära arbetet och en ingångsport till en forskarkarriär. Detta utgör ett dilemma eftersom arbetsgivare vill att yrkesverksamma stannar kvar i praktiken efter en masterexamen. Utmaningen för arbetsgivare blir att fortsätta att stimulera till kunskapsutveckling och ta tillvara de kunskaper som vidareutbildade har i utvecklingen av det sociala arbetet.

Det ligger i arbetsgivarnas och utbildningsinstitutionernas intresse att få fler socionomer som väljer att läsa vidare på avancerad nivå. En väg framåt kan vara att utveckla en "yrkesmaster", liknade kuratorsutbildningen och steg 2-utbildningen för socionomer. En yrkesmaster skulle exempelvis kunna fokusera på myndighetsutövning inom social barn- och ungdomsvård eller missbruks- och beroendevård, förebyggande socialt arbete, socialt arbete i skolan, m.m.

Mer samarbete, mer gemensamma dialogtyper, inkludering av praktik- och klientnära forskning kan skapa förutsättningar för en mer professionsanpassad masterutbildning som attraherar fler socionomer.

6. Att studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen.

En lång tradition av studentmedverkan och studentaktivitet i utbildningarna är en styrka. Det finns en upparbetad rutin och tydlighet gällande representation i olika viktiga forum. Studenterna anser att deras medverkan i studierådet och medverkan på kursföreläsningarna resulterat i ett antal förändringar som ett resultat av detta. Däremot är det en utmaning att hitta former för inflytande i arbetsutskottet och institutionsstyrelsen då detta upplevs mer symboliskt.

Utmaningen, som också nämns i studentinlagan, är att fortlöpande ge återkoppling som ger en tydlig bild till det stora kollektivet om vad studenternas delaktighet lett fram till och hur detta kommit till stånd. I självvärderingen lyfts att det idag saknas en struktur att formera studenter vid mastersprogrammet. Att arbeta vidare för att hitta en sådan struktur bland dessa kan tillföra viktiga synpunkter till utbildningsledarna med direkt koppling till yrkeslivet.

Kursvärderingar fyller en viktig funktion och genomförs regelbundet, dock med varierande svarsfrekvens. Den ibland låga svarsfrekvensen medför svårigheter att tolka resultaten vilket i sin tur gör att återföringen till såväl de studenter som gjort kursvärderingen som de som påbörjar kursen inte alltid sker eller inte sker på ett sätt som motiverar till att nästa gång besvara frågorna. Denna erfarenhet delar institutionen med många andra och utmaningen ligger troligen i att lämna den recenserande/betygsättande karaktären till förmån för en mer

integrerad och pedagogisk. (Se ovan i avsnitt 2 för diskussion om kursvärderingarnas möjliga pedagogiska roll).

7. Att en ändamålsenlig och för alla tillgänglig studie- och lärandemiljö med välfungerande stödverksamhet föreligger

Både Helsingborg och Lund har väl anpassade lokaler idag för ändamålet. Undervisningen bedrivs hyfsat samlat, lärare och studenter vistas i samma lokaler där det finns studieplatser och andra gemensamma ytor. Att det finns en väl upparbetad struktur för pedagogiskt stöd och att studiestödsverksamheten är väl integrerad i utbildningen är en styrka.

I underlaget lyfts fram att det sker för svag kunskapsutveckling gällande informationskompetens och att studenten sällan får fördjupad kompetens gällande värdering av olika källor och texter. Detta avspeglar sig också när studenterna är ute på sin VFU och i sina första anställningar. Kunskapen om att söka information, värdera information, skriva begripliga anpassade texter är väldigt ojämn, något som många företrädare för socialtjänsten vittnar om. Mycket tid i introduktionen av en nyutexaminerad får läggas på detta, vilket inte borde vara fallet efter tre och ett halvt års universitetsstudier.

Lärosätet synes ha välutvecklade administrativa rutiner för såväl bemanning, schemaläggning, betygsrapportering och s.k. studentärenden (dispenser, tillgodoräkningen, uppehåll m.m). Möjligen kan denna både omfattande och viktiga del prioritera sig själv på bekostnad av pedagogiskt utvecklingsarbete. Kursföreståndarna uppgav vid intervjun i samband med platsbesöket att mycket tid ägnas åt dessa utbildningsadministrativa sysslor.

Det framgår i såväl dokumentation som intervjuer att den pedagogiska kompetensen är hög och att kursutveckling i första hand sker på just kursnivå eller på initiativ av enskilda medarbetare. Vad som lämpligen kan förstärkas är den pedagogiska programutvecklingen där progressionen i ffa socionomprogrammet kan stå i fokus.

8. Kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen

Socialhögskolan i Lund har ett finmaskigt system för kontinuerlig uppföljning och utveckling. Systemet involverar alla centrala aktörer, dvs. allt från universitet och fakultet via institutionsledning, kursföreståndare och lärare, till studenter och brukarorganisationer. Systemet inrymmer många och goda möjligheter att fånga upp synpunkter och feedback vad gäller såväl innehåll som genomförande av utbildningens olika kurser. I synnerhet är arbetet som görs i relation till själva undervisningssituationen rikt på inslag med syfte att ta tillvara erfarenheter och synpunkter som kan användas för att utveckla och förbättra utbildningen.

Ett omfattande arbete görs således rutinmässigt, dvs. det återkommer termin efter termin, eller från år till år. Till detta kommer en rad särskilda satsningar där delar eller hela utbildningen genomlysas och där ibland vissa specifika problem adresseras (t.ex. har mötena med brukarorganisationerna varit tematiska).

Systemet har naturligtvis baksidor, vilket både självvärderingen och studenternas inlägga demonstrerar. En baksida är arbetsmängden som genereras i uppföljningssystemet. Ganska många dokument baseras på sammanställningar av insamlad information. Mängden dokument ska också ha mottagare, läsas och diskuteras. Även om på många sätt värdefull information samlas in och sammanställs, är det inte alltid så enkelt att få till stånd förändringar, något som bl.a. tar sig uttryck i en omvitnad förändringströghet. Vissa problematiska områden återkommer som t.ex. kan ha att göra med balansen mellan teori och praktik/färdighetsträning,

kravnivå, vetenskapliga metodval och kvaliteten på studenternas examensarbeten. Ett annat problem är den låga svarsfrekvensen i de kursvärderingar som samlas in rutinmässigt. (se ovan)

Denna obalans mellan ett finmaskigt och ambitiöst uppföljningssystem och dess omsättning i små eller stora förändringar är ett dilemma som känns igen i snart sagt i all akademisk utbildning och som är ett aktuellt fenomen i det vi kallar granskningssamhället i stort. Denna framväxt av granskning har haft flera motiv såsom ansvarsutkrävande, styrning och verksamhetsutveckling, och när det gäller Socialhögskolans utvecklingsarbete ligger tyngdpunkten tydligt på det sistnämnda, vilket är adekvat och rimligt. En fråga är förstås om de uppföljningar och den dokumentation som sker kunde göras mer effektiv och mindre tidskrävande, men framförallt att det underlag som produceras måste göra förändringar enklare att genomföra. Den tröghet och möjliga förändringsovilja som nämns i självvärderingen är viktig att arbeta med, då legitimiteten för hela utvecklingssystemet i hög grad hänger på att dokumenterade förändringsbehov kan omsättas i ännu högre grad än vad som sker idag i olika förbättringsåtgärder.

9. Att internationalisering och internationella perspektiv främjas i utbildningen

Socialhögskolan vid Lunds universitet har en hög ambitionsnivå vad gäller internationalisering och internationella perspektiv. Stabila avtal, projekt, samarbeten och nätverk utgör en mycket god bas för detta arbete.

Möjligheten att erhålla ett Certificate of International Merits baserat på internationella meriter såväl utomlands som på hemmaplan är ett initiativ som förtjänar vidare spridning.

På Socionomprogrammet har studenterna goda möjlighet till utlandsstudier under VFU respektive uppsatskursen. Programmets fasta struktur försvårar, för att inte säga omöjliggör, för studenter att läsa kurser utomlands och tillgodoräkna sig dessa i programmet. Vid en kommande översyn av programmet/utbildningsplanen bör denna aspekt beaktas då utformningen diskuteras. Masterprogrammet erbjuder fler möjligheter till utlandsstudier vilka dock inte utnyttjas i någon högre utsträckning.

Det internationella perspektivet återfinns bl.a. i ett internationellt "fältforum" samt på termin 7/masterprogrammet där samläsning sker med internationella masterstudenter.

Inte minst i samband med den pågående Coronapandemin där internationellt resande ifrågasätts finns anledning att diskutera hur de internationella perspektiven kan förmedlas utan fysiskt resande. De ovan nämnda momenten utgör goda exempel på hur detta kan gestalta sig. Här kan vi också nämna möjligheten att förstärka den internationella karaktären vad avser litteratur.

10. Att jämställdhets- och likabehandlingsperspektiv integreras i utbildningen

Frågan om jämställdhet och likabehandling har flera delar; rekrytering av såväl medarbetare som studenter, arbetsmiljö, bemötandefrågor samt direkta utbildningsinslag. Dessa perspektiv genomsyrar såväl Socionomprogrammet som Masterdito samtidigt som detta inte alltid lyfts fram explicit. Kunskaper i t.ex. maktordningar och kategoriseringar såväl som samtalsövningar och VFU-terminen utgår bara några exempel på moment där detta perspektivet kan ses som självklart.

Den relativt nytillsatta (2018) Arbetsgruppen för jämställdhet, likabehandling och mångfald

har till uppgift att integrera ett JLM-perspektiv i det generella arbetsmiljöarbetet och i institutionens utbildning. Enligt den årsrapport vi tagit del av har gruppens huvudsakliga fokus under 2019 varit forskarutbildningen.

11. Ämnesrelevanta perspektiv i hållbar utveckling främjas i utbildningen

Precis som jämställdhetsperspektivet utgör en i det närmaste självklar del i utbildningen i Socialt arbete kan det sägas att hållbarhetsperspektivet gör det, i synnerhet vad avser ekonomisk och social hållbarhet. Samtidigt kan vi notera att detta sällan uttrycks explicit. Ett kraftfullt undantag är dock den profilering som sker vid Campus Helsingborg. Förhoppningsvis kan denna satsning och resultaten av den, få spridning till både Lund och resten av landets lärosäten.

Sammanfattande synpunkter och rekommendationer

Institutionens självvärdering ger i kombination med platsbesöket, studenternas inlägga och övriga tillgängliga dokument ett rikt underlag för sakkunniggruppens synpunkter och rekommendationer. De utmaningar som självvärderingen särskilt lyfter fram är samtliga viktiga och krävande. I någon mån blir bilden som ges av en i huvudsak välfungerande utbildningsverksamhet en aning motsägelsefull med tanke på just utmaningarnas karaktär av relativt svårlösta frågor. Bedömaregruppen ser det som att utmaningarna handlar mer om förbättringar som kan göras av en i många stycken väl fungerande verksamhet än om någon total omgörning.

Sakkunniggruppens sammanfattning i ett antal punkter:

- *Fragmentiseringen* som delvis är en följd av nya samhällsutmaningar behöver hanteras av ledningen och i dialog med medarbetare och studenter för att möjliggöra förändringar i utbildningsstrukturen. Det är på ett sätt oundvikligt att en bred utbildning som socionomutbildningen kommer att vara sammansatt av många olika delar, så till viss del är fragmentisering inbyggd i själva utbildningsuppdraget. Utmaningen handlar delvis om att identifiera möjligheter att effektivisera och bygga ihop kursinnehåll där så är möjligt. Men detta kan även ses som en pedagogisk fråga, där en del av ett sådant integrativt arbete handlar om att ge studenterna stöd och arbetsformer som hjälper dem att skapa sig en helhetsbild av mångfalden av kunskapsstoff. Vi menar att användandet av en portfoliomodell bör övervägas i detta syfte, (se även punkten om progression nedan).
- På olika ställen i Socialhögskolans dokumentation framkommer en fråga om *balans mellan teori och praktik*. Utbildningarna innehåller många inslag för att hantera denna balans och tanken att definiera fördjupning som något som sker i form av en ökad handlingskompetens hos studenterna är ett intressant sätt att se på fördjupning. Önskemålen om mer av praktikförberedelse är välkända och beaktansvärda, men insikten måste också finnas att en grundutbildning inte kan ge en flygfärdig professionell i alla avseenden utan att ett fortsatt lärande måste ske i yrkeslivet. I mötet med studenterna fick sakkunniggruppen en bild av att inslaget av fältverksamma dominerades av ganska smala verksamheter (t.ex. HVB), medan de stora professionsfälten var relativt mindre framträdande (t.ex. socialtjänstområdet). Behöver detta ses över? Vidare, det finns en

potential vad gäller uppsatserna både i socionomutbildningen och på avancerad nivå. Det bör övervägas en ökad samverkan med fältet för att försöka generera uppsatser med större användbarhet och tillämpning.

- Den *förändringströghet* som nämns i underlagen är värt att ta på allvar och hantera. Till en del är detta en följd av en personbundenhet kopplad till utbildningsstrukturen, där lärare har sina respektive specialiteter. Varje minskning av ett visst inslag till förmån för något nytt, leder därmed till att timunderlaget upplevs krympa för enskilda lärare. Att detta kan innebära motstånd är inte att undra på då det kan innebära krav på inläsning av nya kunskapsfält. Men det finns självklart också mer principiella faktorer bakom trögheten, som har att göra med hur examensmålen ska uttolkas, organiseras och ges utrymme. Återigen, i likhet med dilemmat med fragmentisering, har institutionsledningen ett ansvar att engagera och leda medarbetare och studenter i ett förändringsarbete. Mer specifikt är det av särskild vikt att förfärdiga de kurser som behandlar examensmålet om kunskap om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer.
- Bilden av en ojämn och i vissa stycken otillfredsställande *kravnivå* vidhäftar sociomutbildningen inte bara i Lund utan verkar ligga i en utbildningskultur sedan lång tid tillbaka, även om vi tror att kraven idag är väsentligt högre än för ett par decennier sedan. Vi menar att det finns skäl att framförallt se över hur seminarier examineras och att uppföljningen av kompletteringsuppgifter stramas upp. Det finns också viss kritik mot att uppföljningen av kompletteringsuppgifter inte helt fullföljs, något som kan bidra till bilden av låga krav. Även uppsatsexaminationen behöver få en tydligare kravnivå. Förutom det arbete som görs internt rekommenderar vi att någon form av benchmarking mot andra lärosäten bör göras, t.ex. genom att nyttja befintliga samarbeten med andra lärosäten, externa censorer eller liknande.
- *Pedagogisk utveckling* är centralt för en utbildningsverksamhet. Det sker ett deltagande i olika kurser och forum, men sakkunniggruppens intryck är att den pedagogiska diskussionen behöver utvecklas. Vi rekommenderar att mer strukturerade forum tillskapas, där goda exempel och samordning av pedagogiska arbetssätt kan bidra till en ytterligare förbättring av utbildningskvaliteten.
- *Kursvärderingarna* är viktiga för att utveckla verksamheten. Här menar sakkunniggruppen att det finns utrymme att öka både engagemanget från studenterna och kvaliteten genom att arbeta mer systematiskt med att återföra tidigare kursvärderingars utfall till nya studentgrupper. T.ex. kan det i inledningen av varje kurs ges en beskrivning av hur förgående kurs synpunkter tagits tillvara och i olika avseenden inneburit förändringar. En rekommendation är att överväga ett sådant arbetssätt genom både socionom- och masterutbildningarna.
- Frågan om hur *progression* åstadkoms genom utbildningen adresseras i sakkunniggruppens underlag. Det är framförallt tydligt när det gäller praktiska inslag och t.ex. inslagen om informationssökning och liknande, men även när det gäller termin sju där fördjupningskurserna inte är helt tydliga när det gäller vilka tidigare kunskaper de avser att bygga vidare på. Här bör kursplaner bli tydligare, och det kan också gå att gestalta progressionen genom att studenterna bygger sin personliga portfolio under sin väg genom utbildningen. Via portfolion kan reflektionsövningar över progressionen i kunskap tydliggöras för studenterna. En sådan modell förekommer vid en del lärosäten, och tillämpningen kan antas ge en viktig dokumentation som utöver att åskådliggöra progression även kan stärka anställningsbarheten hos studenterna.

- Ett antal övriga inslag i utbildningen menar sakkunniggruppen förtjänar ytterligare diskussioner i såväl kollegiet som med studenterna. Betoningen av *socialkonstruktivism* som nämns i underlaget, kan upplevas som en risk för att studenterna begränsas vad gäller perspektivval. Detsamma gäller betoningen av *kvalitativa forskningsmetoder* på bekostnad av kvantitativa dito. Studenternas *förmåga att uttrycka sig i skrift* (formulera skrivelser och liknande) ifrågasätts av en del, och det lokala utbildningsmålet om kommunikation finns bara som tydligt inslag i en av kurserna (SOPA2). Självfallet förekommer det uppgifter av detta slag även i andra kurser, men det rekommenderas en översyn över sådana inslag vad gäller både progression och hur de examineras.

Sammanfattningsvis menar sakkunniggruppen att Socialhögskolans socionom- och masterutbildningar är särskilt starka när det gäller: tillgången till hög vetenskaplig och erfarenhetsbaserad kompetens; en stabil och genomtänkt utbildningsstruktur; goda samarbetsstrukturer med olika verksamhetsfält; omfattande inslag av reflekterande moment där studenterna kan knyta samman teori och praktik. De svagheter som är mest framträdande är: kvarstående potential när det gäller pedagogisk utveckling inklusive nyttjande av kursvärderingar; höjning av kravnivån i vissa moment och förbättrade pedagogiska forum; progressionen i synnerhet i färdighetsmomenten behöver gestaltas tydligare i kursplaner och studiehandledningar; trögheten vad gäller viktiga förändringar är viktig att hantera med engagemang och delaktighet. Detsamma gäller behovet av att motverka befintlig och fortsatt fragmentisering där olika förslag behöver diskuteras: sammanslagning eller integration av kurser, tydligare angreppssätt för studenterna att integrera olika kunskapsfält (t.ex. via portfolios), ytterligare pedagogisk samordning av lärarlag, m.fl.

De styrkor som verksamheten uppvisar är väsentliga villkor för att också hantera utmaningarna som ligger i de svagheter som är kvarstående. Sakkunniggruppen menar att Socialhögskolan har utmärkta förutsättningar att ta sig an dessa utmaningar och vända dem till nya styrkor i framtiden.

BILAGA: Program för platsbesök
 Socialhögskolan, Lunds universitet
 Leili Laanemets, 200909

Platsbesök utvärdering socionom- och masterprogram socialt arbete

Datum: 24 september 2020

Plats (för de som kan/vill): Konferensrummet på andra våningen, Socialhögskolan

Zoomlänk: <https://lu-se.zoom.us/j/62368683206>

8.30–9.30	Institutions-/programledning	Staffan Blomberg prefekt, Maria Bangura Arvidsson, studierektor socionomprogrammet, Leili Laanemets, studierektor avancerad nivå.
9.45–11.15	Lärrerrepresentanter	Alexandru Panican, masterprogrammet, IS Från socionomprogrammet: Erika Werner, kursföreståndare termin 5, lärare termin 2 Gabriella Scaramuzzino, projektansvarig Campus Helsingborg Tina Mattsson, kursföreståndare termin 7, lärare termin 1, skyddsombud, IS och AU representant
11.30–12.30	Studenter	Angelica Forsell, ordf socionomsektionen Mikaela Persson, utbildningsutskottet socionomsektionen Isabelle Andersson, masterstudent (ej klar än)
12.30–13.30	Lunch	
13.45–14.30	Studievägledning/utbildningsadministration	Susanna Björklund, utbildningssamordnare Ulrika Reichert, studievägledare
14.30–15.30	Sakkunniggruppen arbetar enskilt	
15.30–16.30	Återföring till institutionsledning/ motsvarande	Staffan Blomberg, prefekt, Maria Bangura Arvidsson, studierektor socionomprogrammet, Leili Laanemets studierektor avancerad nivå Katarina Jacobsson, nominerad prefekt med tillträde 2021 Erika Werner, nominerad studierektor med tillträde 2021